

Santa Maria de Gresolet

Saldes

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Santuari de Gresolet. Vall de Gresolet.
Emplaçament Al fons de la vall de Gresolet

Coordenades:

Latitud: 42.25872
Longitud: 1.72533
UTM Est (X): 394863
UTM Nord (Y): 4679289

Classificació

Número de fitxa 08190 - 13
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XV-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPA núm. 3587.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 04/12/2007 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC

Descripció

El santuari de Gresolet es troba ubicat a 1360m d'altitud, envoltat de muntanyes. Es tracta d'un gran conjunt que alberga l'església i l'hostatgeria, cobert a doble vessant amb teula àrab. Els murs són de pedra de diferents mides, amb alguna part arrebossada, en les que es pot veure successives modificacions en el conjunt. Es troba ubicat al fons d'una vall profunda, dominada per la presència del vessant nord del Pedraforca, entre planells de pastures voltades de bosc i rocam i molt proper al bosc de Gresolet. Davant la porta d'entrada a l'església i al santuari queda un baluard semi tancar amb altres coberts. L'església és d'una sola nau, amb capçalera recta i capelles laterals, coberta amb volta de canó. Es conserva la decoració policromada de les parets d'estil neoclàssic, però no hi ha imatges antigues.

Història

L'església de Santa Maria és documentada des del segle XIII, quan era possessió dels Barons de Pinós. En els seus orígens era una casa de donats masculins que seguien la tradició dels monestirs anteriors, fundada per Guillem, vescomte de Cardona, el mateix segle. L'any 1258 el vescomte de Cardona donava a la casa de Santa Maria de Gresolet i als seus donats i rector, quatre mesures de sal, confirmant la donació feta anteriorment pel vescomte Guillem de Cardona. Durant el segle XIII la devoció era molt estesa i es nomenà un clergue encarregat de requerir i acceptar els llegats fets a l'església i a Santa Maria. Durant el segle XIV augmentaren els llegats piadosos, especialment els dels barons de Pinós: el 1361 marquesa de Pinós dona vint lliures per a il·luminar l'església; el 1377 Pere Galceran de Pinós fa reedificar el temple encarregat al mestre Mateu Boxera de Berga per 200 florins d'Aragó. Fruit d'aquesta reforma desapareixeria l'estructura romànica original del temple. El 1312 va ser declarada parroquial i hi havia capellà custodi. Després del 1499 es va tornar a edificar, i el 1709 es va ampliar afegint dues capelles laterals. L'actual edifici és de finals del segle XVII i el retaule, que va ser destruït el 1936, era del segle XVIII. Entre 1887 i 1889 es va fer la última restauració general del santuari a càrrec de Joan Ros Santmiquel. Es va restaurar el retaule, decorar les parets la volta i el cambril a càrrec del pintor i decorador de Berga, Joan Fígols. Aquest retaule i altres elements decoratius es van perdre durant la Guerra Civil del 1936. El santuari és un santuari marià i la devoció ja vé dels orígens. La imatge de la Marede Déu és de finals del segle XIII. El 1936 es va aconseguir salvar la imatge de la Marede Déu. Es va substituir la imatge romànica per una altra antiga que hi havia a la sagristia i la original es va amagar en un buc d'abelles ubicat entre d'altres. Més tard es va treure i es va embolicar amb mantes, fet que va provocar que es malmetés la policromia, tal i com explica Mn. Josep M. Montanyà, rector de Saldes (Montanyà). El juny de 1939 es va tornar a posar la imatge al santuari.

Bibliografia

AA.VV. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII, El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
AA.VV. (1998). Saldes. Àmbit de Recerques del Berguedà. Ajuntament de Saldes. AMBRÓS, Pare (1926). Notes històriques sobre el poble de Saldes i el seu Santuari de Santa Maria de Grasolet. Novena en honor de la Mare de Déu de Grasolet, per un devot seu. Editorial Franciscana, Barcelona, any 1926. Inventari Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa núm. 3587. Generalitat de Catalunya. 1990. MONTANYÀ (1939 aprox.). Memorandum. Memòries inèdites sobre la Guerra Civil a Saldes. APS. VILADÉS, R. (1995). Gresolet (Saldes). A L'Erol núm. 48. Pàgs. 37-40. Berga.

